

ΠΑΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ κ. ΑΘΑΝ. ΖΕΡΒΟΠΟΥΛΟΥ (ΚΡΥΠ)

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗ

(Γραμμένες για τὸ «Μπυκέτο»)

ΙΣΤ'
ἐκκαθάρισε τοῦ Πανεπιστημίου ἐπιρο-
λουθῆσε βραδύτερον καὶ πάλιν βίως χά-
ρις στὴν «Ἀκρόπολι», κατὰ τὸν ἕξῃς τρό-
πο :

Ὁ Στρατιωτικὸς Σύνδεσμος ὀλίγο κατ'
ὀλίγον ἔλαβε μόνιμο χαρακτῆρα, ὅτε ἀ-
πορασίτησε νὰ ἀδῆθουν τὰ μέλη τῆς δι-
οικουσίας ἐπιτροπῆς καὶ νὰ συμπιεσθῆ
ὄχιωματικῶς ἀπ' ὅλα τὰ ὅπλα. Κ' ἔτσι
κατόπιν ψηφοφορίας, τὸν Ἰανουάριον τοῦ
1910 ἐγένετο ἡ ἐκλογή τῆς ἐδρασιακῆς δι-
οικουσίας ἐπιτροπῆς τοῦ Συνδέσμου, ἡ ὁ-
ποία ἀπετελέσθη ἀπὸ 24 μέλη. Εἰς αὐτὴν
ἀντιπροσωπεύοντο ὅλα τὰ ὅπλα καὶ ἡ ἰ-
πηρεσίας, μὴ ἐξαιρουμένου οὐτε καὶ τοῦ μεταγωγικοῦ!

Ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ αὐτὴ ὑπάρχε σήμερα ὄρον πολιτι-
κῶς, μόνον ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κ. Χατζηφιλάκος.
Οἱ ἄλλοι ἢ ἀπέθαναν ἢ ἀποστρατεύθηκαν.

Σ' αὐτὴν καὶ στὰ κήματα ἀπελευθινόμενος πλέον ὁ Γαβριηλίδης
μετὰ τὸ ἄσθμα του, ζῆτοῦσε ἐτὴν ἀνὸ ρ θ ω σ ι τοῦ Ἑ λ λ η ν ι-
κ ο ὄ Κ ρ α τ ο ῦ ε λ ι τ ῆ β ἄ σ ε ι τ ῆ ς κ α θ ο λ ι κ ῆ ς
π ρ ο ὄ δ ο ῦ τοῦ Ἑ λ λ η ν ι κ ο ὄ λ α ο ὄ.

Καὶ πράγματι ἔβλεπε τότε γιὰ πρώτη φορὰ
ζωηρὴ ἀνορθωτικὴ κίνησι παντοῦ. Ἰδίως στὸ στρα-
τὸ καὶ τὸ σῶμα, ὅστις εἶχε τότε προμηνθεῖ καὶ
τὸν «Ἀβέρωφ».

Ἀφ' ἑτέρου ὁ Ἐνθαξίας μετὰ τὸ τσεκούρι τῶν
ἀνομοιωτῶν, δὲν εἶχε ἀφήσει τίποτε τὸ πολιτελεῖς,
ἀπελάσσει δὲ νὰ βάλῃ χεῖρ καὶ στὰ Προτοδικεῖα
γιὰ νὰ τὰ καταγγέλλῃ κα' αὐτὰ, πράγμα ποῦ ἔκανε
ὀρισμένους ἐπαρχίεζ νὰ ἐξεγερθῶν καὶ τὸν πλη-
θυσμὸ τούτ' ἄσπασθη στὸ ποδόρι. Πάλιν βίως
τότε ἐπενέθη ὁ Σύνδεσμος γιὰ νὰ μὴ πᾶν κόντρα
στὸ λαό.

Πέρασαν ἄριστοι μῆνες. Ἡ ὀριστικὴ Διοικου-
σα Ἐπιτροπὴ τοῦ Συνδέσμου εἶχεν ἐκλέξει ἀπὸ
τὰ μέλη τῆς ἄλλῃ ὀλογομένη ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία
προέβαινε εἰς ἀναστάσεις ἀνορθωτικὰς ποῦ ἀνε-
κοινωνοῦτο σὴν Κιβέρησι καὶ ἐπραγματοποιούτο
νομοθετικῶς διὰ τῆς Βουλῆς ποῦ εἰργάετο μετ'
προτοφρασίῃ... φιλισποῦσαν ἀναγκαστικῆν...

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ, τῆς ὁποίας μέλος ἦταν κα'
ὁ φίλος κ. Θωδῆς Κοινοῦτης, διεκτινῆσι τότε τῆς
«Στρατιωτικῆς Ἐνώσεως», συνεδρίαζε στὰ γρα-
φεῖα τῆς τελευταίας, παρὰ τὴν πλατεῖα Κοκορο-
φρονῆν. Ἔβαινε ἐνὸς τὸ σχετικὸ ρεπορτάζ καὶ ὁ
φίλος νὰ εἰσχωρησθῆσά καὶ σήμερον ἀκόμη τὸν ἀ-
γαπητό μου φίλον ποῦ μ' ἐγγύμειε ταπεινὰ μετὰ πλη-
ροφορίας, ἡ ὁποίας ἐμψαιναν στήν «Ἀκρόπολι» δι-
στηλές, τελευταίαις ὄρες, μετ' ἄσπασθαι. Πρέπει νὰ
σημειωθῆ, ὅτι ἡ ἄλλες ἐφημερίδες, ἴσως διὰ τῆ
ἀποφάσεως τοῦ Συνδέσμου ἐξεδιδλόσαντο χορῶν ἡ-
πο τὴν μορφήν τῶν νομοθετημάτων, δὲν παρομο-
λοουθῶσαν τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς, καὶ ἡ
«Ἀκρόπολις» εἶχεν ἐπιτυχίως πολλές, μετὰ τὸ νὰ
προαναγγέλλῃ ἐκείνη ποῦ ὁ ἄλλος Τύπος ἀνήγγελε ὡς νόμιμος ἀρ-

πάλιν, πρὶν νὰ φύγῃ ἀκόμη, βοήξαν... ἀντικαταστάτη μου... Τόλμη-
σα ὄπισθον νὰ ρωτήσῃ τὴ Λουκία:

- Μὲ περιμένετε νάρθῃ νὰ σᾶς ἀποχαρκτησῶ προτοῦ φύγῃ καὶ
τὸ Παρίσι;
- Νὰ φύγετε; Τί θέλετε νὰ πῆτε;
- Μὰ καλὰ, δὲν λάβατε τὸ γράμμα μου;
- Καὶ βέβαια τὸ λάβαμε καὶ σᾶς περιμένναμε γεμάτες χαρὰ. Ἡ
μητέρα ποῦ παντῶς...

Εἶχα μαντέψει καὶ τί εἶχε συμβεῖ: Ἡ μητέρα τῆς Λουκίας εἶχε
λάβει τὸ γράμμα ποῦ προορίζα γιὰ τὴν κορίθα Σπυριδῆ, κα' ἐκείνη ἔ-
λαβε τὸ γράμμα τῆς κυρίας Φεοδωσίτῃς...

Κι' ἔτσι παντρεύτηκα τὴ Λουκία... κατὰ λάθος, ἀπὸ μὴ ἀπροσε-
ξία μου ἐνὸς ἔσθασε στοὺς φρεσῆλους τὰ δύο ἐκείνη γράμματα.
Δὲν ξέρω ἂν θὰ ἦθονα περισσότερο εὐτυχῆς ἡ δυστυχισμένος ἂν
ἐπαύρα γυναῖκα μου τὴν Τερέζα. Τὸ γεγονός εἶχε ὅτι, ὁ πρῶτος πε-
λάτης στὴ διαγραφικὴ μου κεραιέρα ὑπῆρξε ὁ... ἐναντῶς μου! Ἀπὸ
χρόνια τώρα βασανίζομαι νὰ πᾶρω τὸ δικαίωτό μου!... Γιατί, ἀλλο-
μονο! λίγο κατὰ ὄπισθαι ἀπ' τὸ γάμο μου μετ' ἡ ἀγαπημένη μου τῆ
Λουκία, κατάλαβα ὅτι ὑπῆρχε τρομερὴ ἀσυμφωνία χαρακτῆρος με-
ταξὺ μας!...

ERNESTO SERAO

γότερα.

Ἐνα βράδι, καθὼς ἐρεύγαμε μαζὶ μετὰ τὸν κ. Κουτούρη ἀπὸ τὴν
Ἔνωση πρὸς τὴν ὁδὸν Σταδίου καὶ ποῦ ἀφηγείτο τὰς λεπτομερείαις
τῆς συνεδριασεως τοῦ Συνδέσμου ἐκείνης τῆς βραδείας, ποῦ προ-
σῆθη:

—Νὰ κα' ἔνα νέο ἐνδομαζέρον ποῦ θὰ ἐνθουσίασθαι τὸ διεκτινῆ
σοῦ...

—Ποῖ;

—Δὲν σοῦ τὸ λέω, γιατί ἀκόμη δὲν ἀπεφασίσθη... Ἀπλῶς τὸ συ-
νεζητήσαμε καὶ συμφωνήσαμε ὅλοῦ...

Περὶτὸν νὰ πικισθῆ ὅτι ποῦ τὸ μαστέρι λίγο-λίγο ἄλλ' ἐπέμενε
νὰ μὴ δημοσιευθῆ, ὡς ποῦ νὰ γίνῃ ἀπόφασις!

Ἐπρόκειτο γιὰ τὴν ἐκκαθάρισι τοῦ Πανεπιστημίου, γιὰ τὴν ὁ-
ποία — ὅπως ὁ ἴδιος ἀργότερα ποῦ τὸ ἐξομολογήθη — δὲν εἶχε
καμὲν καμμιαν... συζητήσαν σ' ἐκείνη τῆ συνεδρίασι, μετὰ τὸ μέλη τοῦ
Συνδέσμου!

Τὴν ἐπομένην ἡ «Ἀκρόπολις» ἀνήγγελε τὴν εἰδησι τῆς ἐκκαθα-
ρίσεως ὡς σκέψιν τοῦ Συνδέσμου, κα' ἐπρόσθετε ὅτι θὰ πραγματο-
ποιηθῆ ἀσφαλῶς κατὰ τὰς πληροφορίες μας!

Ἀπὸ ἦταν ἀρετό.

Ὁ Γαβριηλίδης ἀρχισε καὶ πάλιν τὴν ἀρθρογραφίαν του δομιτέ-
ρος καὶ ἀκατινῆκότερος. Τὴν ἄλλη μερὰ ἦρδεν ἐπαύρα καὶ ὁ μα-
καριτῆς Κανελλίδης στοὺς «Καίρους» κα' ἔπειτα
καὶ μερικῶς ἄλλες ἐφημερίδες.

Μολαταῦτα, κατὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασι τῆς
Διοικουσίας Ἐπιτροπῆς — συνεδρίαζε τακτικὰ δις
τῆς ἑβδομάδος — δὲν ἔγινε λόγος περὶ ἐκκαθα-
ρίσεως τοῦ Πανεπιστημίου. Κανεῖς δὲν ἔπαινε
τὴν προτοβουλία νὰ φέρῃ τὸ ζήτημα πρὸς συζή-
τησαν, ὅταν κατόπιν, στὸ τέλος τῆς συνεδριασεως,
ὁ κ. Κουτούρης ἐρώτησε:

—Καὶ γιὰ τὴν ἐκκαθάρισι τοῦ Πανεπιστημίου,
τί θ' ἀποφασίζομε;

—Μὰ γι' αὐτὴν ἔχει καὶ ληφθῆ ἀπόφασις ἀ-
πὸ τῆς... ἐφημερίδες! ἀπάντησαν ἐν χορῶν οἱ ἄ-
λοι...

—Ἀς τὸ περάσομε λοιπὸν στὰ πρακτικὰ...

—Φινιστοτάτα...

Κι' ἔτσι συνετελέσθη ἡ ἐκκαθάρισι αὐτὴ, ἡ ὁ-
ποία ἔργατε βέβαια νὰ γίνῃ, ἀλλ' ἡ ὁποία ἔκαμε
καὶ ἀρετὰ ἀδικήματα, ἀπομακρύνασα τοῦ Πανε-
πιστημίου καὶ ἀριστοῦς καθηγητᾶς, γιὰ λόγους
ποῦ ὅλοι μας τοὺς ξέρομε.

Ὅταν ἐπέρασον χρόνια, θυμῆμαι πῶς εἶπα τὸ
μυστικὸ τῆς ἐκκαθαρίσεως στὸ μακαριτῆ Γαβρι-
ηλίδη. Τοῦ ἔβλεπα διπλοδὴ πῶς ἔγινε ἡ ἐκκα-
θάρσις γιὰς τὴν εἰδησι ποῦ προτοδομοσιεύσε
ἡ «Ἀκρόπολις». Ἔσκαπε στὰ γέλια καὶ μοῦπε:

—Γράφτο ἀμέσως, πῶς ἔκαμε ἡ «Ἀκρόπολις»
αὐτὴ τὴν ἐκκαθάρισι... Ἀπὸ κατὰ ἀγωνιστᾶν
γιὰ νὰ τὴν πετῆ μετὰ τὸ βαρὺ τῆς πυροβολοῦ,
καὶ τὴν ἐπέτρεξε με αὐτὴ εἰδησοῦσα.

Καὶ τὸ ἔργαμα κα' ἔτσι ἔγινε ἀπὸ τότε γνωστὸ
τὸ πράγμα.

Γενικά καθ' ὅλο τὸ διάστημα, τὸ διαφεροῦσαν
μετὰ τὴν ἐπομάσεως τοῦ Γουδῆ, ὁ Γαβριηλίδης ὑπῆρξεν ὁ καθοδηγη-
τῆς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν κυβερνῶντων.

- Ἐπῆρξε ὁ μέγας πατεριότης.
- Ὁ μέγας διδάσκαλος.
- Ὁ φροτεινὸς τοῦ.
- Ὁ σοφός, ὁ προσηπτικός, ὁ ρητορικός δημοσιογράφος.
- Στὰ ἄρθρα του ἀστράγαζε καὶ βροντοῦσε.
- Ἐπὲρ τῆς ἐπαναστάσεως ὅταν αὐτὴ διοικῶσε καλὰ.
- Κατὰ τῆς ἐπαναστάσεως, ὅταν αὐτὴ ἄρχε νὰ βγαίῃ ἔξω ἀπ'
τὸ πρόγραμμα ποῦχε χαράξει ἀρχικῶς.
- Μισοῦσε τῆς νεοελληνικῆς μιξέριε καὶ κοινοποιηριε.
- Μήπως δὲν ἦταν ἔργον του ἡ ἐπαναστάσις;
- Ποῖς θὰ μπορούσε νὰ τοῦ τὸ ἀρηθῆ αὐτό;
- Τὴν ἐπρωκάλεσε, τὴν ἐδημοσίωρησε ἡ φιλογρη, ἡ φροτεινῆ, ἡ ὑ-
πέρογος ἀρθρογραφία του. τὸ μαστέρι αὐτὸ τοῦ λόγου, τὸ λυσσα-
λέο καὶ ἀμείλικτο...

Γι' αὐτὸ ἡ Ἑλλάς τοῦ χρεοσωπῆ πολλά. Τοῦ χρεοσωπῆ τὴν ἀπὸ
τοῦ 1909 καὶ ἐνεῖθεν ἀνεγέννησι τῆς καὶ ἀναδημοιορηγῆ τῆς.

Ἐπῆρξε ὁ πρωτοπόρος κάθε νέας ἰδέας καὶ κάθε προόδου. Ἐπε-
ράνω ὅλων ἔθετε τὸ καλὸ τὸν τόπου.

Ἀδιαφοροῦσε γιὰ τὰ ἀτομικὰ τῶν συμπερόντων. Καὶ ἀπέθανε
πᾶσιτογος, ἀπέθανε στὴν ψῆθα σχεδόν, ὁ μέγας ἀνακαιμιστῆς, ὁ
μεγαλτεροῦς Ἑλλην δημοσιογράφος.